

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorági-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorági-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyiltér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyiltér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Gondolatok az iskolai év elején.

Kinyillottak az iskolák kapui. A esengetyű éles szava új tanév kezdetét hirdeti. Remény és aggodalom, ezeknek vegyülete, bizonyos névtelen, ünnepélyes érzelmek szállja meg a jövő nemzedékért melegen érdeklődő emberiség lelkét az új iskolai év küszöbén.

Új év kezdete... Milyen leszen végzete?... Lesz-e része, lesz-e nyoma és milyen ennek a bekövetkező tíz hónapnak az általános emberi művelődés előmozdításában, annak az örök fényességnek, a tökéletességnek közelebb hozásában? Fog-e fejlődni és mennyit az iskolába járó nemzedék szellemileg, testileg és erkölcsileg?... Ezek azok a kérdések, melyek szívünkben feleltre várnak.

A fátvált, mely a titokteljes jövőt fedi, le nem vonhatjuk; meg aztán mint lelki szabad lények a mindenütt tespedést okozó végzettségnek sem vagyunk hűvei. Munkálkodnunk, fáradsunk kell a jövőért, a jövőt csak vállalt munka koronázhatja meg.

De hát van-e a vállalt munkának kellő sikere? Az eredmény arányban van-e a tanítók lelkiismeretes fáradságával? Ha nem vonhatjuk is le a jövőről a fátvált, előre is megmondhatjuk, hogy *nincs*, a jó vetés daczára hitvány az aratás.

Az okok közül, melyek miatt oly kevés a középiskolai oktatás eredménye, *egyre* hívom fel olvasóink figyelmét.

Távol legyen tőlem, hogy különösen a felsőbb iskolák említésénél arra az ideális magaslatra helyezkedjem, mely a tudományt a tudományért szereti és tanulja. Az az ideális korszak vagy megszűnt, vagy még nem jött el, de a jelenben bizonyos, hogy *nincs* meg. Akármit beszélnek is egyesek, nagy hangon hirdetve a tudományosság idealizmusát, realis korunkban az iskolázás, a tudomány kenyérpálya, az évenként megszerzett bizonyítványlevelek eszközök a megélhetésre. Hiszen hány meg hány egy kis írás és olvasáson kívül csupán *gyakorlati ügyességet* igénylő pálya van, hol ép úgy megkívánják az érettségi bizonyítványt, mint a szellemi érettséget

feltételező hivatásköröknél? S ebből kifolyólag hány meg hány amazokra a pályákra készülő ifju kezében lesz a könyv, a tudomány *erőszakolt* eszköz, az egyes osztályok lépesők a későbbi kenyérhez? Hát önmagáért a tudományért keresztek itt fel az iskola?

De mert ma csaknem minden pályához magas iskolai bizonyítvány szükséges, *muszáj* az egyes osztályokon átlábolni, kénytelen-kelletlen tanulni görögül, latinul, szedülni a felső mathesis rémitő abrakadabráin, keresni a pont árnyékát a sikon belől, kívül stb. s mikor a kenyér kezünkben van, a gyakorlati pályán mindezeknek soha semmi hasznát nem vévén, azt az óriási tudományosságot szépen lepakoljuk, elfeledjük. Ezt hallja, tudja az ilyen pályára készülő ifju, és mert tudja, ehhez szabja szorgalmát, igyekezetét, s ez utóbbi következménye aztán a tanítás kevés, nagyon kevés eredménye. Első dolog volna hát társadalmi mozgalmat indítani arra nézve, hogy a kvalifikációs követelmény egyes pályákra nézve szállíttassék le, mert bizony-bizony igen sok olyan dolgot bemagol a tanuló, minek ez úgy nevezett *általános műveltséghez* semmi köze, hiszen mikor ezt a jelzőt alkalmazhatnák rá, a tanultaknak kétharmadát bizonyosan a gyorsan emészto feledésnek dobta már.

Kiszámíthatlan kárára van ez az erőszakos, muszáj tanulás a társadalomnak. A tanuló majdnem egy évtizeden keresztül, mert alapos ismeretre nem vágyik, hiszen csak az *átmenésért* tanul, hozzácszókik a felületes munkához s ezt a szokást már mint természetet viszi ki az életbe; mely egész munkás helyett fél embert, lelkifurgeség helyett sokszor életunalmat, legjobb esetben vékony köteleességtudást kap.

Ép olyan kárt okoz ez a muszáj tanulás az iskolának. Tanulói kétfélék. Némelyek tanulnak szívből, mások színből, mert muszáj. Ez utóbbiak, a szórakozásra több idejük lévén, gyakran magukkal rántják amazokat is, mert hát barátok, osztálytársak. De másként is gátolják előmenetelüket. A hivatalból gyengékkel a tanítónak többet kell foglalkozni amazok rovására. Az iskolában drága az idő s ennek jó részét hanyagságuk,

figyelmetlenségük a sokszori fegyelmezés miatt ezek rabolják el.

Szomorú, de igaz tapasztalatok ezek! S fájdalom, majdnem olyanok, mint némely betegség, melyet felismer az orvos, de gyógyítani nem tud, s a javítást az időre bizza.

De mi nem csak a betegséget, hanem az okot is ösmerjük. Mert bizony-bizony sokszor nem a sokszor hangoztatott úrhátnámsági vágy kergeti a növendékeket az iskolába, hanem a fent említett muszáj. Ezt kellene megszüntetni, hogy a betegség is megsemmisüljön. Hiszen csak egy pár példát hozok fel. A dijnokság, vasuti altizsdség nem annyira pénzzel, mint irtóztató fáradtsággal, munkával van dotálva és mégis négy osztályu kvalifikáció kell hozzá, mikor latinra, algebrára soha sem lesz ott szüksége s az élet a multban igazolta, hogy csak népiskolát végzett egyének jobban megállták a helyüket, mint a középiskolából kikerült féltudós, nagy arroganciával odaállt emberek.

Ime, egyik oka a felsőbb tanítás eredménytelenségének. Gondolkozzunk felette, eszmélkedjünk!

—y.

Hírek és vegyesek.

A vármegyei közigazgatási bizottság

e hó 12-én *Hámos László* főispán elnökelete alatt gyűlést tart, a melyen több közérdekű tárgy kerül elintézés alá.

Orvosgyűlés.

A gömörmegyei orvos-gyógyszerész egyeslet őszi közgyűlését f. hó 26-ikán tartja Nagy-Röczen. Ugy halljuk, hogy a gyűlésre városunkból is számosan készülnek.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselő-testülete f. hó 5-én *Szabó György* polgármester elnökelete alatt közgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgya volt a Jellinek Bertalan és a pénzügyigazgatóság között a pénzügyminiszter jóváhagyásával kötött építkezési szerződés — A közgyűlés meghallgatta a polgármesternek ez ügyben tett előterjesztését, s konstatáljuk, hogy a kiküldött bizottság sokat fáradozott az ügyben és a fontos kérdést a főispán valóban elismerésre méltó közreműködésével mindenki teljes meglegedésére oldották meg. A közgyűlés *Molnár József* és *Baksay István* felszólalása után azzal a módosítással, hogy Jellinek Bertalan a pénzügyminiszteriumtól kérvényezni fogja a szerződés megsemmisítését, elfogadta a tanács megindokolt javaslatát.

TÁRCZA.

Édes fiam.

Édes fiam, mi a bajod?!
Mért halvány az orozád?!
Mért hallok annyi sóhajod?:
Beteg vagy tán?!... Mond hát!
Fejed fáj?!... Szemed elborult...
Lélegzedet is elszorult...!
Oh faji, de százszor jaj nekem!
Ha meghalsz drága gyermekem!

S a „drágát” ágyba fekteti,
S hozzá orvost hívat,
Ki jól össze-nézegeti
Diagnózis miatt...
Es rendel meleg sós vizet
Szalophén port is vagy tizet,
S mond: „Nyolcz napi nyugodalom...
S megszűnik az aggodalom!”

Szorgoskodik a jó anya...
Főzi a sós theát...
Fiát kérélnve kínálja:
„Idd meg, — Idd meg tehát!”
Az keservesen beveszi
Es magában hozzá teszi:
„Julis, — ezt érted szenvedem!”
Hajh, hajh...! Ilyen a szerelem!

D.

I. Ferdinánd.

(Bulgária fejedelme.)

Egykor magyar honvéd huszár, ma a bolgár trón uralkodója, egy harcziás, bátor nemzet fejedel-

me, atyja egy népnek, a melynek ősei a mi őseinkkel sokszor harcztak szövetségben, sokszor egy közös zászló alatt a közös ellenség, a félhold világhódító törekvései ellen.

Sok bolgár vér folyt együvé a csatatereken magyar hősök kiemlő vérével, de azért élő vér is átjutott a magyar nemzet ereibe, mert hisz nem egy bolgár család szakadt át hazánkba és forrott össze a magyar családok vérével, megpecsételve így a valószínűleg meglevő faji rokonságot is.

A rokonságnak jelenleg egy új köteléke támadt, mert magyar vérből támadt hercegi sarj ül a bolgár trónon.

Magyar vérből származik és a magyar nemzet történelmi multjába visszanyúló származására büszke is.

Mint egy királyi vándor, kit az uralkodás gondjai és küzdelmei próbára tettek, ki egy nemzet jövője megteremtésének nehéz munkájának felelősségét magára vette és a felelősség egész olomsúlyát érzi, ki nehéz helyzetben nemzetének aspiratiói, a külhatalmak versenye, saját származásához kötött dinasztikus érzelmek, és a bolgár csatatereken feltűnő hadi emlékek által jelzett, és északfelé futó érdekszalak között nem egyszer mutatkozó tragikus összeütközések, és más erkölcsi hatalmak befolyása alatt a legnehezebb állások egyikét tölti be, mondhatjuk, mint egy vándor jött ide, hogy őseinek, a Koburgok és Koháryak, a régi Fürstök szelleméből erőt gyűjtsön nehéz feladatának további küzdelméhez.

Sok szép traditio fűződik a Koburgok, illetve Koháryak ősi fészkeihez.

A hazafiság, állambölcselet, hadi erények, önfeláldozás, a költészet, művészet és tudományok szeretete, lovagi szellem, tiszta erkölccsel párosult vallásosság és a legideálisabb családi érzés, ezek voltak a Koburgoknak ép úgy, mint a Koháryoknak közös vonásai.

Két igazán nemes és fenkölt traditioval bíró család egyesült, midőn Koháry Antal herceg egyetlen fiúsított

leányát Maria Antonia hercegnőt nőül vette 1817-ik évben Szász-Coburg-Gothai Ferdinand György herceg, és ezzel megalapítója lett a magyar *koburgi* hercegi ágának, mert ezen házasság után az 1827. évi XLI. törvényezikk magyar főúrrá honosította Ferdinand herceget és leszármazóit.

Itt járt most a bolgár fejedelem I. Ferdinand, mint a magyar Koburg-család megalapítójának unokája, és itt jártában nem tett mást, mint kereste lépésről-lépésre a régi történelmi traditiokat, a melyek a magyar nemzet legküzdelmesebb korszakába vezetnek. Órák hosszat járt a fejedelem a balogi kastély utvesztői között, fel-feltekintve a régi nemes stýlben épült kastélyra, a melyet Koháry Miklós, anyai egyik őse építtetett. — Ez a Koháry Miklós, már 12 éves, tehát gyermek korában már kapitány volt atyja ezredében és forgatta a kardot a haza ellenségének feje felett.

De ennél is kiválóbb volt Koháry István, — az ország bírása volt, mint hadvezér az első között foglal helyet, kiváló költő és politikus is volt. Tehát egyformán pengette a lantot és forgatta a kardot. — Lipót király, már mint 15 éves ifjut kinevezte Fülel várának kapitányává és nem egyszer az Al-Dunáig úzte és kergette a török hadakat. — Mint tudós is tündökölt, mikor a licentiatust magasszárnyalású disputája után a nagyszombati egyetemen elnyerte, Lipót király kitüntetésül 200 arany sulyu lánczot függesztett diszül nyakába.

Mint a dunáninneni részek és bánjavárosok főparancsnoka és tábornagya két ízben is átkelt a Dunán és Székesfehérváron irlgalmatlanul elverte a törököket; — Budának 1686-ik évi ostrománál és bevételénél a lotharingiai herceg oldalán, mint a magyar ezredék parancsnoka, huszárai élén fényesen vett részt a küzdelemben, és sok része volt, hogy Buda visszakerült a töröktől a haza kezébe, — ugyancsak ő vitta vissza a törököktől Eger várát. Később sokat buzgólkodott a törvényhozási munkálatok körül. Ember, hős, költő, államférfi és ve-

E szerint a város egységre lép Jellinek Bertalannal akkép, hogy utóbbi az új pénzügyigazgatási épület szándékolt építéséről lemond; ezért a város átvészi a Jánosi-uton levő Jellinek-féle telket s eszerébe adja érte az Andrászi-uton — Instútorisz-féle ház és a törvényszéki palota közt — fekvő telket, melyen azonban középület nem lesz emelhető. A város a Jánosi-uton levő s Jellinektől átvett telket ennek bérbe adja 12 évre, évi 200 frt bérfizetés ellenében, faraktár céljaira. Köteles azonban az átadó telket bekeríttetni, s a kerítés később a város tulajdonába megy át. — A jelenlegi pénzügyigazgatási épület a hivatal céljainak megfelelően át fog alkottatni, s a hivatal mindaddig ott marad, míg a vármegyei székház építésének kérdése el nem dől, a mikor aztán vagy a mostani megyeházba vagy a város által építendő új helyiségben nyer elhelyezést.

Püspöki bérmut. Már mult számunkban jeleztük, hogy *Ivánkovics* János püspök ő méltósága folyó hó 2-án Osgyánon keresztül Nagy-Szuhára érkezett. Itt a bérmutatás szentségét kiszolgáltattán, a plébánián rendezett fényes ebéd után *Okolicsányi* Gáspár fogatán és társaságában Ráhóra hajtatott. Itt ünnepélyes fogadtatás után a bérmutatás szentségét kiszolgáltattán, a helybeli intelligenciát látogatta meg, majd pedig délután a plébánián elköltött ebéd után a szabadságon levő *Máriássy Gyula* főszolgabíró helyettese *Molitorisz* szolgabíró által vezetve, Kokovára hajtatott.

Bérmutatás Kokován. *Ivánkovics* János roznói püspök ő méltósága folyó hó 3-án délután 4 órakor érkezett Kokovára. A község zászlódiszben állott, s mikor a harang a püspök jövetelét jelezte, csak úgy tódult a község az első diadalkapuhoz, hol a hitközség küldöttsége *Hello János* gyógyszerész vezetése mellett fogadta és üdvözölte őt elsőben. Innen székra menő sokaság kíséretében a templomhoz hajtatott, mely zsufolásig tömre volt, s hol *Stubendek József* plébános fogadta. A szokások szerint az elvégzése után a plébános lakásán a küldöttségek következő sorban járultak ő méltósága elé: Első volt az ág. ev. egyház *Banczik Sámuel* ev. lelkész vezetése mellett, ki üdvözölő beszédében kiemelte a kokovai két hitközség között tenállo testvéries viszonyt és egyetértést, mi ő méltóságának szemmel láthatólag tetszett, s ennek válaszában szavakban is kifejezést adott. Ez után következett a róm. kath. iskolaszék küldöttsége *Taufer Ignác*, Kokova község *Szentpéter Zoltán* jegyző, a helybeli üvegyár *Kunert Ottó*, az ujjantalvölgyi üvegyár küldöttsége *Szűcs Géza* és a zlatnói üvegyár *Novák Béla* vezetése mellett. Minden küldöttségnek üdvözlőre külön felelt a püspök, lelkére kötven valamenyinek a haza iránti vonzalmát és szeretetét, s midőn *Reposok István* községi pénztáros kérdésére hibátlan magyarsággal felelt, örömeinek adott kifejezést a felett, hogy Kokován a földmivelő nép is ennyire haladt és serkentette a többieket is, hogy drága hazánk nyelvét iparkodjanak megtanulni. — Más nap, folyó hó 4-én a bérmutatás szentségét szolgáltatta ki ő méltósága mintegy 470 hívőnek. — Ennek befejezése után a délelőtti folyamán látogatásait tette meg az ev. parochián, az új földesúr, Dr. Dub Vilmosnál, Knöpfel Károlynál és a gyógyszerésznél. Ezután *Stubendek József* vendégszerető plébános lakásán mintegy 38-an gyűltek össze ebédre, mely elejétől végig a legjobb hangulat mellett folyt le. Az első toasztot a kokovai plébános mondta ő méltóságára, mint a ki legelőször vette igénybe lelkészei vendégszeretétét, biztosította őt úgy az ő, mint hívei odaadó ragaszkodásáról és szeretetéről. Élénk éljenzés hangzott e tosztnyomán, mely után *Ivánkovics püspök* szólalt fel, éltetven *Stubendek József* plébánost, mint kötelességét a legpontosabban teljesítő lelkészt, rövid itt tartózkodása alatt is érdemeket szerzett magának, s mint szíves házigazdát. A zugó éljenzés lecsillapulta után *Banczik Sámuel* töle megszokott szónoki hévvel és ékesszólással éltette a püspököt, ki nyomban utána felállott éltetve *Banczik Sámuel* ev. lelkészt, kit biztosított, hogy a mint szavai szívből jöttek, azok szívhez is szölkak. Ő méltósága remek beszéde egész magával ragadta a jelenvöltoakat s szünni nem akaró éljenzés követte szavait. A toasztok sorát *Szlopovszky Péter* zárta be, ki a püspököt éltette. Ebéd után 2 órakor kocsira ült, folytatva bérmutatját Ujjantalvölgy felé, ahol a fogadtatásra egybegyűltek nevében *Blázsek Lajos* állami iskolai tanító üdvözölte a főpász-

tort egy szép diadalkapunál. — Hogy mennyire meghódította Kokova közönségét felekezeti különbség nélkül ő méltósága, mutatja az, hogy egészen Havrillóig számos kocsin kísérték a kokovait. — Konstatálnunk kell, hogy a kokovai ág. ev. egyház tagjai minden tekintetben jelentékenyen hozzájárultak Ivánkovics püspök ő méltóság fogadtatásának és ünneplésének fényéhez.

Választások. A gömörmezei ev. ref. egyházmegye elnöksége f. évi aug 31-ére hirdetett gyűlést Tornallyára. A gyűlésen sokan jelentek meg, és nagy érdeklődéssel tárgyalták a különféle felmerült kérdéseket. Örömmel konstataljuk, hogy ezen alkalommal tanácsbírákká megválasztottak: *Lukács Géza* vármegyei főjegyző, lapunk jeles f. szerkesztője s *Czinke István* rimaszombati ev. ref. lelkész, egyházmegyei világi jegyző: dr. *Feres Sándor* főgymn. tanár, lapunk kitűnő tollu munkatársa, továbbá egyházmegyei egyházi jegyzőkké: *Buzi Márton* és *Pósa Lajos*. Viseljük a szép tisztelt a közjó javára minél több sikerrel, minél tovább.

Beiratások. A helybeli egy. prot. főgymnásiumba szept. 6-ig 322 tanuló iratkozott be. Ezek közül ev. ref. 101, ág. ev. 93, róm. kath. 70, gör. keleti 1, izr. 57. A tanítás szept. 6-án kezdődött meg.

Ferdinand bolgár fejedelem Gömörben. Már mult számunkban említettük, miszerint I. Ferdinand Bulgária fejedelme f. szeptember hó 1-én este 7 órakor Nyustya-Likér felől, ahol a vasyári telepet tekintette meg, városunkba érkezett. A pályaudvarban ezen alkalommal az uradalom részéről Marikovszky Géza tisztartó, Csasz-kőczy Endre erdőmester, a m. kir. államasutak részéről állomásfőnök Schulhoff Pál, a rendőrség részéről Barna Imre kapitány fogadta a fejedelmet hozó vonatot. Kahle Frigyes fűtőházi főnök és Gedeon János mérnök vezette, míg a vonatot kísérte Stankovics üzletvezető helyettes, Rácz forgalmi főnök és Balázs Béla forgalmi elnök. — A fejedelem kíséretében voltak Fleischmann udvari tanácsos, Rader kapitány szárnysegéd, Vuicsev főhadnagy, 5 inas és egy szakács. — A megérkező fejedelem polgári utazó ruhában volt, amely férfias magos természetén pompásan festett, a fejedelem kitűnő szímben volt, a férfias szépségének egy csöppet sem látszott megártani a sok államkormányzati gond, és sok utazás. — Az üdvözlések rövid hivatalos formái után a fejedelem áthaladt a perronon, miközben a község, mellözve az incognitot, a hatalmas éljenzést tört ki, a mi a fejedelmet láthatólag kellemesen lepte meg. Áthaladva a feldisított várótermen, ugyanott a reája várakozó négyes fogatra szállt, míg a kíséret az utána következő fogatokon foglalt helyet. A fejedelem kíséretével ezután nyíltbeszen hajtatott Felső-Balagra, indulás előtt az éljenző községnek hangosan odakiáltván: „Jó éjszakát”. A fejedelem általán tünnetőleg használta a magyar nyelvet, és mindenkinek feltűnt, hogy mily szép, tiszta, kellemes és magyaros kiejtéssel beszéli a magyar nyelvet. A következő napot, szept. 2-ikát a kastély család emlékeinek felírásására használta fel, miközben órák-hosszat járt-kelt a kastély hűs utvesztői között, majd délután elrándult a vadászó kertbe, és szarvaskertbe, mindenütt keresve a helyeket, a melyekhez egy-egy kedves emléke fűzte; — majd ismét visszatért Felső-Balagra, a hol este 8 órakor a kastélyban ebéd volt, a melyhez hivatalosak voltak Marikovszky Géza tisztartó és báró Dingelstädt Ernő számtartó is; — az ebéd felett a fejedelem nyájas modora a legfesztelebb hangulatot teremtette meg, és 11-ig együtt volt az urakkal. 3-án reggel misét hallgatott, és utána meggyiszor felhajtatott a vadászó kertbe, hogy fesztelien adhassa magát át hangulatának és felidézett emlékeinek. Innen visszahajtatott Felső-Balagra, ahonnan előerküldvén a kíséretet, ő maga egy kis időt még a kastélyban töltött. Kitüntette ekkor *Marikovszky Géza* tisztartót a *Sándor*-rend lovagkeresztjével, kifejezve, hogy nagyon örvend, hogy őt kitüntetheti, és a kitüntetést nem a fejedelem a tisztnek, de az ember az igazi embernek adja, s a kitüntetést annál igazabban adja, mert édes atyját Marikovszky Gusztávot, a nagyra-becsült férfit kitüntetnie nem állt módjában, tehát az apát is kitünteti fiában. Együttal két fényképet is adott sajátkezű aláírással, az egyikben katonai, a másikban polgári magas díszben. Kitüntette még br. Dingelstädt Ernőt a koronás polgári érdemrenddel, és Csasz-kőczy Károlyt a korona nélküli polgári érdemrenddel; azután

emlékül letépett egy csomó virágot és levelet, s *Marikovszky Gézával* egy kocsiában 38 p. alatt elhajtattott — megemlegetve az ut kitűnőségét, amelynek uttörője néhai Guha Viktor volt — Rimaszombatra, ahol a község nagy tömegben este 1/2 8 órakor zúgó éljenzéssel fogadott. A fejedelem a kocsiból egyenesen a váróterembe lépett, a melyet ezen alkalomra Schulhoff Pál állomásfőnök délszaki növényekkel, selyem butorokkal, 2—4 és 6 karu ezüst gyertyatartókkal fényesen feldisített és valóságos kis paradicsomná alakított át. A fejedelmet kellemesen érintette a pár pillanatnyi pihenésre berendezett fényes hely, honnan katonás lépésekkel a perronra került, a hol a kíséretbeli fent elörsorolt ismerős urak már megjelentek. A fejedelem szívélyesen üdvözölte a megjelenteket, azután a külön vonat szalonkocsijába lépett, a lépcsőfokról még egyszer búcsút intve a községnek, *Marikovszky Gézával* kezét fogott, és barátságosan szölkta oda: „Isten vele édes *Marikovszky*, a viszontlátásra, köszönöm szíves felvilágosításait;” — mire a vonat a község háromszoros éljenzése mellett kirobogott, a fejedelem pedig még egyszer harsányon kiáltott le a község közé, a viszontlátásra. Elismerés illeti a példás rend fenntartásáért Barna Imre kapitányt, aranyéremkereszt tulajdonosát és Schulhoff Pált figyelmes eljárásáért, ki a fejedelmet a friss lapokkal is ellátta. Megemlíttük még, hogy a fejedelem a felső-balogi őt kiszolgáló uradalmi eselődésnek 200 frtot ajándékozott, a mi fényes tanujelét képezi jó szívének.

Jutalmazás. Mint értesülünk, *Ivánkovics* János roznói róm. kath. püspök ur ő méltósága a helybeli tüzöltő testületnek megérkezésekor tett fáradozásait 15 frtital jutalmazta meg.

Sajtó szabadság? Egyik Rozsnói megjelenő hetilap hírvolatában olyan szemérmetlen hangu piszkolódás jelent meg a héten, amely minden művelt rimaszombati uri emberben a legnagyobb visszataszást keltette. A kétértelműnek szánt pikantéria annyira vastag egyértelműséggel van írva, hogy csak a bolond nem ismerheti fel benne a tudomásunk szerint szerény visszavonultságban élő és tisztességes meghurczolt családot. Nohát az ilyen nem járja! A tollal ugyan manapság sok mindenféle disznóságot el szoktak követni némely budapesti újságíró uraságok — ánde ez a példa talán csak nem kötelezi a vidéki hírlapokat is hasonló orfeumi stylus követésére. — A fővárosban már az ilyen hang fel sem tűnik, mert ott a meghurczolt „szereplő” egyéniségeket senki se ösmeri, egy vidéki kis városkában azonban máskép áll a dolog. Itt az emberek még mindig annyira naivak, hogy a női becsületbe való kíméletlen belegázolást a legnagyobb felháborodással szokták elítélni. — Az említett roznói újság „fővárosiakodása” tehát legalább is merénylet a vidéki hírlapírói jobb izlés ellen. Es mi ezt a merényletet a legnagyobb mértékben elítéljük s csak azon csodálkozunk, hogy az illető hírlapnak komoly, megmondott szerkesztője — felelőssége tudatában — miként tudott felülni egy ilyen pamfletíró tudósításának?! Mindezen kijelentésekre pedig — anélkül, hogy erre valaki megkért volna — ezen kínos eset alkalmából az a határozott megállapodás vezet bennünket, amelyet a lap átvétele alkalmával hangoztattunk, hogy t. i. vidéki lapnak létjogosultsága szerintünk csak akkor van, ha a tisztességes hangot mindvégig megtartva, egyenes szókimondó ugyan, de az egyéni becsületbe — ha ez csakugyan becsület — bele nem gázol és a családok szentélyét meg nem támadja. E nélkül a határvonal nélkül csak szenzáció-hajhászó lesz a lap, de a közügyeket nem szolgálja. Már pedig a mi véleményünk szerint nem a botrányok kedvéért találtak fel a nyomdafestéket! Es az ugynevezett *sajtószabadság* sem arra való, hogy ennek örve alatt a családi tűzhelyek ellen minden igaz ok nélkül merényleteket lehessen elkövetni. Ez lévén nézetünk, ismételve ki kell jelentenünk, hogy az említett csufondáros közleményt a legnagyobb mértékben elítéljük. Inkább nyírbáljuk meg a *sajtószabadság*ot, mintsem hogy graszszálhasson az ilyen *sajtószabadság*!

Pályázat körorvosi állásokra. A *ragályi* körorvosi állásra hirdet pályázatot a tornallyai járás főszolgabírája. A körhöz számszerint 6369 lélekszámot magában foglaló 13 kis község tartozik. Évi javadalmazás utiátalánnyal együtt 1000 frt s ezenkívül a megállapí-

zér volt és gamszentbenedeki sirjára a Cátóra készített jellemzést írták: „Vir erat maximae gravitatis”.

Istvánnak ezt a magas szellemét traditióképen vették át a Kobáryak, míg Antal leányában egyesülnek a Koburg hercegi családdal.

Kobáry Antal herceg leánya, a tündöklő szépségű *Mária Antonia* hercegnő a család traditióit átvitte a Koburg hercegi családba, midőn Koburg Ferdinand hercegnék hű, szeretett nejevé lett.

Ferdinand herceg a maga részéről is nagy és kiváló traditiókkal rendelkezett és a magyar Koburgok ezen nemes frigyből hajtották ki a legszebb sarjakat.

Ferdinand herceg és Kobáry *Mária Antonia* hercegnő boldog frigyéből három herceg származott: *Ferdinand*, ki 1836-ik évben II. *Mária*, Portugallia királynőjének férje, és így a portugall királyok törzsapja ez időtől fogva; *Lipót*, a kiváló tábornok, és végre *Agoston Lajos* tábornok.

Midőn Ferdinand a portugall trónra lépett, *Agoston* herceg lett a majoratus és a magyarországi uradalmak kizárólagos ura.

Agoston herceg 1843-ik évben feleségül vette *Mária Klementina* — bourbon — orleansi hercegnőt, *Lajos-Fülöp* francia király leányát, kivel oly ritka boldog életet élt, a milyenről csak költők dalaiban lehet olvasni.

Agoston herceg, bár katonai pályán működött, mégis nagyon sokat tett a magyar ipar- és földmivelésért, és általán szeretett Magyarországon minél több időt eltölteni.

Sokszor megfordult megyénkben is, és a balogvári kastély telve van az ő és fejedelmi nejeének legkedvesebb emlékeivel. Kedvenc szobájuk ma is érintetlenül úgy van, mint mikor abban *Agoston* herceg *Klementina* hercegnővel a legboldogabb napjaikat élték.

Boldog házasságokból származik: *Fülöp* kir. herceg, ki traditió által vezettetve a magyar kir. honvéd-seregben szolgált, és jelenleg honvéd tábornok, sokat

tesz a gyárparért és a földmivelésért, a magyar földrajzi társaság védnöke, az aranygyapjasrend lovagja; — *Agoston* herceg, II-ik *Pedro* volt brazíliai császárnak a veje, kiről többször járt híre, hogy brazíliai császárnak proklamálják; — *Klotild*, a legmagyarabb kir. herceg és főherceg *József*nek magyar szellemű fenséges neje; — *Amália*, a nemrég elhunyt *Miksa* bajor kir. hercegnék 1894. május 6-án elhunyt neje; és végre *Ferdinand*, a bolgároknak jelenleg uralkodó fejedelme.

Ő az, ki most körünkben időzött.

Itt járt, s jártában-keltében nagyrészt a magyar nyelvet használta, és mindenkit kellemesen lepett meg azzal, hogy oly sok évi távollét után is tisztán és érthetőn, könnyedén beszélt nyelvünket, mi nyilván arra mutat, hogy nyelvünket a távoli keleten is gyakorolja, kultivalja.

Eljött, hogy — mint ő maga mondotta, — elődei nek traditióiban gyönyörködjek, azokat felfrissitse, és lelkét gyermekkori emlékeinek tiszta világában üdítse, és erőt szerezzen nehéz feladatainak teljesítéséhez.

Rendre járta a Koburg hercegi uradalmak és szomszédos iparnüveknek tanulságot terjesztő telepei mellett a történeti emlékhelyeket.

Felment *Murányvárának* ősi bástyái és várfalai közé, és ott regéltetett magának *Szűcs* *Mária* köpadján a vitéz hősnő lovagi tetteiről, ott idéztette fel *Wesselényi* *Miklós* nádorral való költői regébe illő szerelmét, végig járta a Kobáryak jolsvai kastélyát és a régi vasveretekről mintákat készítettett, hogy azokat sofiai kastélyának kapujára is alkalmaztassa; kérte, hogy a parketteket, amelyeken egykor a Kobáry hercegek, az ő ősei jártak, fel ne tépjék, mert azokat az ő szeretett ősei lépteikkel szentelték meg; kérte Gömörmegye és ennek nemzeti emlékei leírását; eljött Felső-Balagra, a kastélyba, hogy ott atyja, a nemeslelkű *Agoston* herceg, és nagyatyja *Ferdinand* herceg emlékeitől és a Kobáryak szellemétől frissüljön, hogy gyermekkorának legkedvesebb emlékeit felidézze, mikor boldogan, gondtalanul futott végig a szép park zöld pázsit-

ján, kergetve, fenséges szőlőinek nagy gyönyörűségére, a lepkéket, horgászva a tóban, lovagolgatva a szép fővényes utakon, elment a vadaskertekbe, ahol először fogta a fegyvert a rohanó vadra, és először tanulta meg bátor szívvel leteríteni a büszke agasos vadat.

Milyen boldog is volt az az idő! Ő maga is boldogan gondolt reája, elmúlt örökre, csak az emléke maradt meg, de az üdítő, az erősítő, boldogító!

Emlegette azt a kedves napot is, midőn szeretett édes atyja, *Agoston* herceg, a balogi szőlőkben egy vig szüretet rendezett; nagy volt a kedv, és hogy nagyobb legyen, fejedelmi atyja a szüretre kihívatta a czigányokat és egybe hívta a falu népét, és annak vidám, tektelen tánczában, a czigány pompás magyaros rytinusában gyönyörködtek; milyen igazán magyaros és aranyos órák is voltak azok, mikor a nép szíve tiszta magyaros jókedvével ott dobogott és jókedvben lobogott a fejedelmi földesuri család előtt; gyermekifjú volt mégakkor a fejedelem, de a fejedelem is megőrizte az emléket, és a népek szeretetét, a melynek minden kérése előtt ajtaját ma is nyitva tartja.

Es hogy az emlékek kedvesek, tele marokkal szaktitja a virágokat és a fakról a leveleket, elviszi azokat, — mint mondja — gyermekeinek, fejedelmi nejeének, hogy azokat is részesítse az ő boldogságának emlékeiben.

Meg is ígérte, hogy fejedelmi nejét *Mária Lujza*, született pármái hercegnőt és a kis trónörökös *Boris* herceget és *Cyryll* herceget jövőre elhozza ide, hogy ők is tanulják meg szeretni azt a földet, a hol ő oly sok boldog napot élt, hogy ők is tanulják meg szeretni azokat a traditiókat és emlékeket, a melyeket ő (a fejedelem) ezuttal oly meleg szívvel keresett.

A viszontlátásra — mondotta távozáskor ő maga — a viszontlátásra mondjuk mi is, hogy ő kir. fensége tartsa meg szeretetében nemzetünket és abban különösen vármegyénket!

Dr. Széless Odón.

tott látogatási díjak. Pályázati kérvények beadásának határideje szeptember hó 18. Ugyanez a tornalliai járás főszolgabírája a *Harkács* székhelyvel bíró körorvosi állásra is pályázatot hirdet. Törzsfizetése évi 400 frt, 150 frt uti átalány, 100 frt lakbér és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak. A körhöz 19 kisközség tartozik 6545 lélekszámmal. Pályázati kérvények beadásának határideje szeptember hó 26.

Megnyitó. A helybeli prot. főgimnáziumban az iskolai évet szept. 5-én d. e. 10 órakor nyitották meg. Az ünnepélyen az íg. választmány is szép számban vett részt. Az ifjúság elénekelte a „Jövel szent lélek úr Isten” kezdetű templomi éneket, — *Glauf* Pál ág. ev. esperes buzgó imát mondott, — *Bodor* István igazgató szép megnyitó beszédet tartott, melyben szívére kötötte az ifjúságnak a tanulói erények gyakorlását, különösen az iskolában és az iskola falain kívüli magaviseletet, végül Horváth Zoltán felolvasta az iskolai törvényeket. A munkára serkentő szép ünnepély a „Hymnus” eléneklésével végződött be.

Iskolaorvos. A helybeli egyesült prot. főgymn. igazgató választmánya e napokban választotta meg iskolaorvossá dr. *Szabó* Károly városi orvost, ki a felső osztályokban az egészségtant előadni és a növendékeket gyógykezelni fogja. Az ifjúság egészségügyi vizsgáiról köteles lesz az új orvos az igazg. választmánynak referálni.

A király a Tatra vidékén. A új tátrafüredi fűrdőigazgatóságtól vettük a következő felhívást: Azon alkalmából, hogy szeretett királyunk ő Felsége a Magas Tátrát meglátogatja, kívánatos, sőt bazafini kötelesség, hogy szeretetünknek és ragaszkodásunknak illő tanujelét adjuk. — Mivelhogy ő Felsége a megállapított program szerint Új-Tátrafüredről fogja útját folytatni, nekünk jutott azon feladat, hogy a tüneményt minél impozánsabbá tegyük, miért is azon tiszteletteljes kéressel fordulunk a szerkesztőséghez, miszerint minket hazafias törekvésünkben egy csoportos kirándulás rendezése által támogatni méltóztassék. — Hogy a kiránduló csoportok minél népesebbek legyenek az itteni ellátás költségeit a lehető legalacsonyabbra szabtuk; és pedig: 1. szállás (akár külön szobákban, akár pedig 2—3 személyből álló csoportokban) személy és naponként 80 kr. — 2. reggeli 20 kr. — 3. 4 fogásból álló társasbéd 120 kr. — 4. 2 fogásból álló vacsora 70 kr. — A kiránduló csoportoknak a diadaliv közelében lesznek nézőhelyek fentartva. Ő Felsége szeptember 12-én délelőtt indul az új tátrafüredi igazgatósági épület előtti térről. — Ha a bejelentés ideje korán történik, kocsiról gondoskodik Poprád-Felka állomáson. — Olvasóink figyelmét felhívjuk az érdekes és kedvező idő esetén igazán sokat ígérő kirándulásra, melyet ilyen kedvezmények mellett máskor aligha tehet meg valaki.

Halálozás. A dobsinai tanító-testület egyik fiatal és jeles tagjának: Erhardt Henriknek elhunytát közli a következő gyászjelentés: „A dobsinai községi iskolák tanítótestületei fájdalomtól lesújtva jelentik, hogy felejtetetlen kártársuk és barátjuk *Erhardt Henrik* a dobsinai közs. polgári leányiskola igazgatója, életének 26-ik évében, boldog házasságának hetedik hónapjában, rövid, de kínos szenvedés után f. évi szept. hó 4-én elhunyt Köviben. A megboldogult földi maradványai f. évi szept. hó 6-án d. u. 2 órakor fognak az ág. ev. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra tetetni. — Örkdőjük emléke felett az a szeretet, melylyel tanítványait mindenkor szívébe foglalta. Világosságot hirdetett magasztos pályáján. Fényeskedjek neki az örök világosság!”

A rimaszombati önk. tűzoltó-testület mult vasárnap tartotta meg értekezletét, a f. hó 18-án megtartandó közgyűlés tárgysorozatának megállapítása tárgyában. Az értekezleten *Michnay* Gyula alparanesnok elnökölt. — A f. hó 18-án Farkas Zoltán főparanesnok elnökölte alatt megtartandó közgyűlés tárgysorozata: 1. alapszabályok módosítása. — 2. szolgálati szabályrendelet megállapítása. — 3. Egyenruházat. — 4. Tisztviselők és választmányi tagok megválasztása. — 5. Esetleges indítványok.

A Gömöri faipar részvénytársaság mult hó 24-én tartotta Pelsőczön rendes évi közgyűlését, a melyen jelen voltak: Szentiványi Miklós, Szentiványi Árpád, Gál János, Kalmár Imre, Heinzelman Alfréd, Bazilidesz Gusztáv, Moesz Miksa, Lenkey József, Urszinyi Zsigmond, Szentagb Zoltán, Mihalik Dezső, Tornallay Zoltán, Hevessy László, Hevessy Bertalan, dr. Markó Sándor, Nagy Pál, Fridrik Vilmos, Blum Sámuel, Záhonyi János, Bergstein Miksa részvényesek. — Szentiványi Árpád elnök constatálván a közgyűlés határozatképességét, a jegyzőkönyv vezetésére dr. Markó Sándor, annak hitelesítésére Gál, Fridrik és Bazilidesz részvényeseket kéri fel. Felolvastattak ezután az igazgatóság és felügyelő bizottságnak évi jelentései a melyekből kitűnt, hogy a vállalatnak a lefolyt évben az épületek, gépek és követeléseknél eszközölt 8000 ftnyi értékleírason felül elosztás alá került 8042 ft 70 kr. tiszta jövedelme volt, a melyből 6000 frt, vagyis részvényenként 4 forint osztalékul kiadtni s a felmaradó összeg a tartaléktőke s az igazgató és tisztviselők javadalmazására fordítottak. Ezen jelentést a közgyűlés elfogadván, köszönetet mondott az igazgatóság és felügyelő bizottságnak, egyttal pedig felhívta az igazgatóság figyelmét arra, hogy keressen módot arra nézve, hogy a faárúknak iparszerű feldolgozása nagyobb arányban fejlesszessék. Az igazgatóság mandátuma lejárván megválasztattak egyhangulag, közgyűlési elnökké: Szentiványi Árpád s igazgatózági tagokká: Kalmár Imre, Radvány István, Münnich Kálmán, Mihalik Dezső, Heinze Frigyes, Varga József és Blum Sámuel. Az új igazgatóság szeptember hó 15-én fogja alakuló ülését tartani.

Pályázat jegyzői állásra. Putnok nagyközség — nyugdíjazás folytán megüresedett — jegyzői állásának betöltésére hirdet pályázatot a tornalliai járás főszolgabírája. Törzsfizetése évi 600 frt, természetbeni lakás, anyakönyvvezetővé kinevezetése esetén 60 frt és a megállapított munkadíjak; a pályázati kérvények betérjésének határideje szeptember hó 19.

Kereskedő ifjak mulatsága. A helybeli kereskedő ifjak f. hó 4-én kedélyes mulatságot rendeztek a Széchenyi kertben. A mulatságon nem volt nagy közönség, aminek oka a hűvös időjárásban keresendő, ez azonban a kedélyeket nem befolyásolta, s a mulatság a legjobb hangulatban a késő esti órákig tartott.

Vasuti baleset. Könnyen végzetessé válhatott volna az a vasuti kisiklás, mely folyó hó 6-án Rimabánya és Ráho között az utasokat ugyancsak megrémítette. Az este 6 órakor Rimabányáról elinduló s 7 órakor ide érkező személyszállító vonat utolsó — másodosztályú fülkéből álló — kocsija ugyanis Ráho közelében kisiklott s a kocsit a hosszú vonat lokomotívja jó darab uton a talpfákon vitte. Az utolsó két kocsiiban ide-oda dobált utasok ugyancsak megrémültek, a mozdonyvezető csakhamar észre vette, hogy a vonaton baj van, s nagy nehezen megfékezte a lejtőn gyorsan haladó gépet. Az ijedtségen kívül az utasoknak nagyobb baja nem történt, a kocsit azonban kiemelni nem lehetett s ott hagyták a nyílt pályán. — A vonat félórai késéssel érkezett be, s a szolgálatot tevő tisztviselő az első vonattal sietett a helyszínére, s intézkedett a pálya szabadá tétele végett.

Beiratások. A helybeli községi jellegű iskolákban f. hó 1-sejétől kezdődtek meg a beiratások. Beiratkozott a fiúiskolába 142, az elemi leányiskolába 115, a polg. leányiskolába 96.

Nagy tűz pusztított e hó 4-én a közel vidéken két helyen is és pedig Gesztesen, hol a duló elem 38 házat hamvasztott el, a másik Rimaszécsen dühöngött, a tisztartói lak mellett kezdett égni s csaknem az egész házszar azon az oldalon porig égett. A pusztító elem megfékezésére Csizből is siettek a tűzoltók, s a lakosság vállvetve működött emberfeletti erővel a tűz lokalizálásán. Mindjárt az oltás elején tragikus eset is történt. A bíró: Sósik János ugyanis rendelkezett és intézkedett mindenfelé a biztonság megőrzése és a mentési munkálatok irányítása végett, s e közben hirtelen szívzselhűdés érte őt, s nyomban meghalt. A szerencsétlenül járt bíró esete mely részvétet kelt a lakosság körében.

Vásáráthelyezés. Rimaszécs községben az e hó 26—27-ikére eső országos vásár ez évben kivételesen a kereskedelemügyi miniszter engedélyével f. hó 20—21-én tartatik meg.

Búcsú. Mindazon jó barátaim és ismerőseimnek — kiktől áthelyezésem alkalmával sok teendőim miatt el nem búcsúzhattam személyesen, ez uton mondom, Isten hozzádot, s kérem továbbra is szíves jóindulatokat. — Kelt Köveesen, 1898. szeptember hó 5-én.

Királyfalvy István, postamester.
Bicskás gyerkőczök. F. hó 5-ikén a Deák-utczában két fiú: Lovass István és Tamási Barna 14 éves asztalos inas csufolódtak s összeczivódtak. Tamási a Lovass fiúra rátamadt és a két dühös fickó erősen dühködött egymással. Lovass a verekezés közben kirántotta zsebkését s ellenfelét, bal czombján megszúrta. A sérült fiút elborította a vér, nyomban összeesett, s be-szállították a közkórházba, hol gondos ápolás alá vették.

Öngyilkosság a börtönben. A helybeli kir. törvényszék fogházában f. hó 1-én Kluka Kálmán tajti-i illetőségű 18 éves legény, ki lopás miatt vizsgálati fog-ságban volt, nadgrásziójával felakasztotta magát. F. hó 3-ikán temették el a megyei közkórház halottsz. házából.

Budapesti őszi gyümölcs kiállítás. Már említettük egy ízben, hogy az országos magyar kertészeti egyesület ez évi őszi gyümölcs- és általános kertészeti kiállítás tartását határozta el és e tárgyban a földművelésügyi m. kir. miniszter támogatását kérte ki. — Miután Darányi miniszter a kiállítás támogatását kilátásba helyezte — az egyesület kiállítási bizottsága Elnich Gusztáv elnökölte alatt ülést tartott, melyben a program véglegesen megállapított. — E szerint a kiállítás f. é. október 9—16-ig fog tartatni a Városligetben, a mezőgazdasági muzeum (Vajda-hunyadi várépület) helyiségeiben. — A kiállítás súlypontja a gyümölcs és szőlőre van ugyan fektetve; de ki fognak állíttatni konyhakerti termények, virágok, virágkötési és díszítési munkák; végül pedig a gyümölcs feldolgozására és értékesítésére szolgáló gépek és eszközök is. Ezen utóbbi gépek kiállítása nemzetközi lesz, míg a többi tárgyak kiállításában csak magyarországi termelők vehetnek részt. — Ezen kiállítás célja: a pomológiai ismeretek gyakorlati terjesztése, továbbá a kertészeti érdekltség ébrentartása; másrészt alkalmat fog ezen kiállítás szolgáltatni arra is, hogy egy a fővárosi fogyasztó közönség, mint a meghívott külföldi kereskedők is a termelőktől közvetlenül szerezhessék be teli szükségleteiket. — Az idei év ugyan nem valami sikerült gyümölcstermő év az ország egész területét tekintve; mindazonáltal egyes vidékeken szép gyümölcstermés mutatkozik; sőt a szilva- és dióból nagyobb kivitelre való is akad. A kiállítók jutalmazására számos arany-, ezüst- és bronz-érem, továbbá különféle pénzdíjak állanak rendelkezésre. — Már előre figyelmeztetjük tehát termelőinket és kereszseinket, hogy a kiállításban saját érdekükben minél többen és minél méltóbban vegyenek részt. Bejelentési íveket, megkeresésre, postafordultával küld az „Országos Magyar Kertészeti Egyesület” titkári hivatala (Budapest, IV. ker. Koronaherzeg u. 16. sz. földszint) vagy az országos gyümölcsészeti miniszteri biztos a földművelésügyi m. kir. ministeriumban (Budapest, V. ker. Nádorutczai palota).

Az első függetlenségi harczok. Az Athenaeum r. társaság kiadásában megjelenő, a „Magyar Nemzet Története” című tizkötetes nagy munka (mille-niumi kiadás) hetedik kötetének füzeti gyors egymás-utánban, hetenkint kettőszével jelennek meg, úgy hogy ez a közbeeső, hetedik kötet, valamint a befejező tizedik kötet még az idén befejeztetvén, az egész nagy munka az előre tervezett és tul nem lépett 200 füzettel teljes fog lenni. Ez a most megjelenő kötet „I. Lipót és József kora 1657—1711” ezimet viseli, írja Acsády Ignác akadémiái tag. Ebből a kötetből eddig megjelent 164—171. füzetek rendkívüli érdekesek és tanulságosak. Ezek a füzetek tele vannak erre a Lorra vonatkozó számos műmellékletekkel, arcképekkel, szövegképekkel. — Csak a főbbeket soroljuk fel. Így „II. Rákóczy Ferenc, mint imparator” egykoru festmény, mely gróf Erdődy Károlyné sz. Kolowrat Julia grófnő birtokában van Aradon; „I. Lipót” egykoru metszet Ernst Lajos gyűjteményében; „Zrínyi Péter” Hoffmann János metszete Ernst Lajos gyűjteményében; „Zentai esata” Eisenhut Ferencz eredeti festménye; „Ersekújvár ostroma 1685-ben” Wichmann metszete Bubicus püspök gyűjteményében; „Az ónodi országgyűlés” Dudits Andor eredeti festménye; „A szendrei magyar tábor 1664-ben”, „II. Rákóczy Ferencz elfogatása a nagysárosi várkastélyban”; Benczur Gyula olajfestménye Károly román király birtokában. — Egyes füzet ára 30 kr.

Színészet.

Lapunk mult számából — a közlendők halmaza miatt — a színházról szóló referáda elmaradt. — Most utólag konstatáljuk, hogy a közönség körében valamivel nagyobb érdeklődés volt tapasztalható az utóbbi időben, s különösen néhány előadáson szép számmal jelentek meg a színpártolók.

Mult szerdán „A kis höresög”, csütörtökön „Tiszt urak a zárdában”, pénteken zónaelőadásban „Geleji kis király”, szombaton *Paal Gyula* helybeli szerző ügyesen megírt, csinos népszínműve „Bíró uram lánya” került színre. Különösen az utóbbi darabról — *Paal Gyula* sikerült alkotásáról — szólhatunk elismeréssel és dicsérettel, a mennyiben e darab a szerző eddigi színdarabjait minden tekintetben felülmúlja. — A darab előadása is jó volt, a szereplők igyekeztek a szerző intenczióinak megfelelően megoldani feladatukat.

Kíváncsot volna, ha a közönség érdeklődése színészeink rövid itt időzése alatt továbbra is ébren tartatnék s az előadásokat látogatná a színpártoló publikum.

Szeptember 1-én csütörtökön. Füredi és neje Bartsch Aranka jutalomjátékául „Csali meg édes” Bisztor Sándor 3 felvonásos jutalomjátéka adatott. A jutalmazandók, valamint a többi színészeink mindent elkövettek arra, hogy élvezetes estét szerezzenek, mi sikerült is, mert a darab, egy-két helyen a sikanlósságát leszámítva, kitűnő, a szereplők pedig megfelelték feladatuknak. Taps jutott bőven Bartsch Arának, ki még egy szép csokrot is kapott.

Pénteken szept. 2-án a „Bőregér” Strausz kedves operettje félig telt ház előtt adatott elő. S. Berezik Margit Rozalinda szerepében, igen kedves dalai szívhez szólnak voltak. Jól színeztet Lorándy is. Bartsch Aranka Orhovszky hercege szerepében kitűnő volt. A darab össze-vágó játékkal kedves estét nyújtott, bár Füredi Bortonnár szerepében túlszóra ragadtatta magát a mi a hatást némileg rontotta.

Szeptember 3-án, szombaton S. Berezik M. jutalmául Verő György gyönyörű zenéjű operettje került telt ház előtt színre. — S. Berezik M. Lusai Gaston szerepében, kit a közönség riadó tapsal, több igen szép csokorral fogadott, éneke kitűnő volt, dalait a közönség mind tapsall jutalmazta, sőt a Baranyay S. Madlén személyesítéssel énekel kettőset meg újrátta. — A bőven adott elismerést méltán megérdemelte, mert játéka eleven, mozdulatai keesosek, éneke igen kedves, hangja még a magas régiókban tiszta és esengő volt. Sok tapsot aratott még Sajó Géza Baptiste szerepében, valamint Sándori Brissan Kázmér szerepében. Az előadás összevágó élvezetet nyújtó volt.

4-én vasárnap a „Csillag hullás” című népszínmű adatott. Maga a darab gyenge alkotás, s a szereplők sem igen állták meg helyüket. S. Berezik Margit, Sajó és Sándor érdemelnek említést, kik a darab fogyatékos-ságát némileg pótolni igyekeztek.

5-én hétfőn, Bokor József pályanyert népszínműve „Mária Bátyja” került színre. A Halmos Gyuri szerepét Sajó Géza, a Zsuzsika felesége szerepét Berezik Margit személyesítette. Sajó nehéz szerepét jól fogta fel és érzéssel játszotta, Berezik M. Zsuzsikája abba a locsi-fecsi szerepében kitűnően alakított, kedvel játszott és dalolt, dalait többször megújrázták. Igen jó volt Tábóri a Pista szerepében, ügyesen adta az ügyetlent, de a kupléi szövegét a színpadra nem való dolgoktól jó lenne megnyíráltni.

Szeptember 6-án, kedden „Durand és Durand” Odoreaux és Valabreque bohózata került színre, sajnos majdnem üres ház előtt. Az előadás elég jól ment bár kissé vontatott volt. Füredi Coquarien szerepében aratott méltó tapsokat.

Ma szerdán este *Lorándy* Tivadarnak, a társulat derék és szép zenei képzettségű tenoristájának jutalmául „Triib”-t játszik. Hogy miért választotta ezt a darabot a jutalmazandó, ki Svengali nehéz szerepére vállalkozott, azt nem tudjuk, de reméljük, hogy az előadásra sikerül egy kis közönséget összehoznani.

Hivatalos közlemények.

Rimaszombat város polgármesteri hivatalától.

Pályázati hirdetmény.

1514. sz. — Szab. Rimaszombat r. t. város közönsége által a helybeli magyar kir. földmives iskolánál tett 3 alapítványi hely közül, az 1898—99-ik tanévre 2 — kettő — üresedésbe jön.

Felhívtnak mindazok, kik ezen egyenként 150 forinttal díjazott alapítványi helyet elnyerni kívánják, hogy az iránti pályázati kérvényeket a városi tanácshoz címmezve s az alanti okmányokkal felszerelten f. év szept. hó 22-dikéig adják be, kiváttatik:

1. betöltött 17 éves kor igazolása.
2. egészséges, erős testalkatot igazoló orvosi bizonyítvány.
3. iskolai, vagy hatósági bizonyítvánnyal igazolandó jó erkölcsi magaviselet.
4. Annak igazolása, hogy az illető nyelvtanilag helyesen írni, folyékonyan olvasni, és a négy alapszámvetéssel számolni tud.

A helybeli illetőségű lakosok gyermekei előnyben részesülnek.

Kelt Szab. Rimaszombat r. t. város Tanácsának 1898. évi szeptember hó 2-án tartott üléséből.

Szabó György, polgármester.

Felelős szerkesztő: LUKÁCS GÉZA.

Magán-hirdetések.

Foulard-selyem 65 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban, **Prí-vát-fogyasztóknak** postabór és vámmentesen valamint házhoz szállítva mintákat pedig postafordultával küldenek **Henneberg G. selyemgyárai** (cs. és kir. udvari szállító) **Zürichben**. — Magyar levelezés. — Svajczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Szabad kézből eladó.

Rimaszombatban a Jánosi-utczában, 38. sz. alatt a vásártérhez közel fekvő emeletes lakház, tágas udvar és a Rima folyóig terjedő berendezett kert, szabad kézből örök áron eladó. **Szerényi János.**

Hirdetmény.

2448. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy **dr. Krausz Gyula** végrehajtónak **id. Csizi Miklós** zeherjei lakos végrehajtást szenvedő elleni 16 frt 52 kr. s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz 144 §. s következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Rimaszombat városában fekvő s a rimaszombati 984. szíjkyben A) 1. sorsszám alatt foglalt id. Csizi Miklós javára $\frac{1}{3}$ kkoru Csizi Zsuzsanna javára $\frac{1}{3}$ és ifj. Csizi Miklós javára $\frac{1}{3}$ -ad részben bekebelezett 1317. hrszámú és 7. összeirási számú ház és belsőszegre az 1881. évi 60. t.-cz. 156. §-a alapján egészben az 1120 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s annak megtartására határnapul **1898. szeptember hó 26-ik** napjának d. e. 10 óráját a rimaszombati kir. törvényszék telekkönyvi helyiségébe tüzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok becsáron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak a kikiáltási ár 10%-át azaz 112 forintot készpénzben vagy az 1882. évi 60-ik törvényezikk 42 §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni. — Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1898. évi június hó 30. **Aldorffer, kir. tszéki bíró**

Eladó beltelek Tiszolczon.

Tiszolczon a vasuti-állomás mellett 1600 □ öl beltelek, szeptember 15-én délelőtt szabadkézből eladó. A feltételek **Kuchta Dánielnél Tiszolczon** megtudhatók.

Hirdetmény.

2342. l. 98 sz. — A rimabányai vasuti állomáshoz vezető vizezális uton levő két rendbeli **Rimahid helyreállítás** 448 frt 84 kr. és ugyanezen **utvonal** kikavicsolása 240 frt és így összesen 688 frt 84 krnyi összeg erejéig valván szükségessé, a munkálat fogamatosságának biztosítása céljából az 1898. évi szept. hó 19-ik napjának délelőtti 11 órájára rimaszombati járás főszolgabírói helyiségében Nyústyán tartandó zárt ajánlati verseny-tárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az előirányzott költség után számítandó 10%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt irasos ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 11 óráig a nevezett hivatalhoz annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szobán forgó munkára vonatkozó részletes feltételek a nevezett főszolgabírói hivatalnál, a rendes hivatalos órákban napenként megtekinthetők.

Nyústyán, 1898. évi augusztus hó 26. **Molltörisz, szolgabíró.**

2 frt 50 krért

lakás, fűtés, világítás, cipőtisztítás egy hónapra. Három gimnáziumi tanuló — külön bejáratu világos lakásban — felfogadtatik **Suszték József** mészárosnál.

Hirdetmény.

1105. szám. — A tornallyai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **magy. kir. kincstár** végrehajtónak **Kovács Krisztina** végrehajtást szenvedő elleni 16 frt 06 kr. tökéketelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a tornallyai kir. járásbíróóság) területén lévő Kánó községében fekvő a kánói 9 szíjkyben foglalt 45.b. hrszámú belsőszegből s azon épült 16 sz. a. házból **Kovács Krisztina** jogutódait, **Kovács László**, **Kovács Sámuel** és **Kovács Zsuzsanna** férj. **Mató Péternét** felerészben megillető jutalékra 165 frtban és a kánói 59. szíjkyben A) 1—16. sorsszám alatt foglalt szántóföld, rét, szilvás és urb. erdő-legelő illetményéből a **Kovács Krisztina** jogutódait, **Kovács László**, **Kovács Sámuel** és **Kovács Zsuzsanna** férj. **Mató Péternét** ($\frac{2}{3}$) kétharod részben megillető jutalékra az árverést 462 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1898. évi október hó 29-ik** napján délelőtti 10 órakor Kánó községébe a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 16 50 és 46 20 krt készpénzben vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni. — Tornallyai kir. járásbíróóság, mint telekkönyvi hatóság, 1898. évi május hó 25-én.

Kálniczky, kir. albiró.

Gazdaközönség figyelmébe.

Van szerencsém a t. cz. gazdaközönség szíves tudomására hozni, hogy a **brassói műtrágyagyár** legjobb minőségű műtrágyái, ugy egész koei rakomány, valamint kisebb mennyiségben is, bármely vasuti állomásra szállítva, gyári áron nálam megrendelhető. Tisztelettel

Tibély S. A.

KOHN ALBERT fakeskedő Rimaszombat.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint nagy és igen **előnyös** bevásárlásaim folytán raktáram **túl lett halmozva faanyagokkal** és ennek folytán az eddigi áraitam **jóval olcsóbbra leszállítottam**, miről nalam a tisztelt vevőközönség bármikor **meggyőződhet**.

Egyszersmind a nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlom, hogy nálam mindenkor gazdasági gépek, eredeti Gubicz-ekék, kátrány-lemezek, szaluzsányi eszerép és téglák, salgó-tarjani és czeenteri köszenek, tölgyfapallók és kerítéshez való tölgyfa oszlopok és mindennemű mezőgazdasághoz szükséges anyagok **igen jutányos árban részletfizetésre is** kaphatók.

Egyben tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy az 1831-ben alakult és **143 millió o.-m. é. kor.** alaptőke és készpénzbeli tartalékok felett rendelkező

es. kir. szabad. triesti ált. bizt. társ. (Assicurazioni Generali)

gömörmegeyi főügynökségét birom. és az előforduló mindennemű **tűzbiztosítást**, épületek-, takarmány- és aratási készletekre, ugyszintén törzsbiztosításokat és egyéb ingóságokat nálam a **legolcsóbb díjtételek** mellett biztosításra elfogadok.

Elfogadok továbbá **életbiztosításokat** minden módozat szerint, valamint **jég- és baleset ellen való biztosításokat a lehető legolcsóbb és legjobb feltételek** mellett.

Magamat a n. é. vevőközönség figyelmébe ajánlva és eddigi szíves pártfogásukat megköszönve maradtam

teljes tisztelettel

KOHN ALBERT, fakeskedő

és az Assicurazioni Generali gömörmegeyi főügynöke.

10-26

Kérje
a **The Continental**
Bodega Company.

világhírű spanyol és portugál
borait

Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb
fűszer és csemege kereskedé-
sekben, valamint poharanként
az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Saját fiók: **Budapest**
csakis: **IV. Kossuth-Lajos és Ujvilág utca**
sarkán, a **Gentry-Casinoval szemben.**

Hirdetmény.

2295. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy **legifjabb Kojnok (Feroe) Jánosné** szül. **Baksa Julianna** végrehajtónak özv. **Baksa Mártonné Babarik Katalin** fazekas-zsaluzsányi lakos végrehajtást szenvedő ellen 160 frt és 150 frt tökéek s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz 144. §-a s következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Nagy-Szúha községben fekvő s a nagy-szúhai 10 szíjkyben A. 2—12 sorsszám alatt foglalt $\frac{2}{3}$ urbéri kültelekből **Baksa Mártonné szül. Babarik Katalin** $\frac{1}{2}$ résznyi birtokilletőségére vagyis $\frac{1}{4}$ urbéri kültelekre a 423 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte annak megtartására határnapul **1898. évi szeptember hó 15-ik** napjának d. e. 10 óráját Nagy-Szúha a község házához tüzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok a becsáron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak a kikiáltási ár 10%-át azaz 42 frt 30 krt készpénzben vagy az 1882. évi 60. t.-cz 42 §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ban kijelölt ovadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni. Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1898. évi június hó 18. **Kovács, kir. tszéki bíró.**

Kitűnő padló-máz!

puha padlóra.

Linoleum padló-zománcz

3 árnyalatban.

Bejegyzett védjegy: **VAS LOVAG.**

Lakk és festék-gyár.

Eisenstädter Testvérek
BÉCS.

Teljesen használatra kész, esinos és a
ezélnak megfelelő 1 kilós dobozokban.

Linoleum padló-zománcz egy óra
alatt megszárad, pompás fénytű, sima és repe-
désektől ment marad.

Linoleum padló-zománcz közvetlenül a
dobozból mázolható fel.

Linoleum padló-zománcz használatra
sokkal olcsóbb mint a többi padló fénymáz.

Kapható minden nagyobb festék- és
gyógyszer-üzletben.

Főraktár: **Rimaszombatban Braun**
Zsigmondnál. 6—6

Szagtalan és szobában száradó

Christoph-
fénylakk
törvényesen
védve

Kérjük
valódi
Christoph-
fénylakkot.

Christoph Ferenc
SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használtat-
sának, mivel a **kelemetlen szag** és a lassú, ragadós szá-
radás, mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja, **elke-
rültek.** Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki
maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárggyal feltörül-
hető anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénymáz.

sárgásbarna és mahagonibarnát, mely akár csak az
olajfesték födi be a pallót s egyuttal fényt is ad — Ezért
egyarint alkalmazható régi vagy új pallóra. **Teljesen be-
föd minden lotot, korábbi mázolást stb.; van azután**

tiszta fénymáz (színezetlen)

új pallókra és parkettre, mely csupán fényt ad. Külön-
sen parkettre s olajfestékek már bemázolt egészen új pal-
lókra való.

Csak fényt ad, ennél fogva nem födi el a famasrárt.
Postaosomag, körülbelül 35 négyesög mtr (két kö-
zép nagyságu szobára való) 5 frt 90 kr., vagy 9 $\frac{1}{2}$ márká.

A közvetlen megrendelések minden városban,
ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások
és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásá-
rlásnál tessék jól vizyálni a cégre s a gyári jegyre, mivel
ezt a több, mint 1850 éve létező gyárműnyt sokféle utá-
nozzák és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a czélnak
meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba

CHRISTOPH FERENC,

a valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója.
Prága, K. Berlin.

Kapható: **Rimaszombatban:** Braun Zsigmond-
nál. — **Losoncban:** Illavsky Jánosnál. — **Beszterce-
bányán:** Novák Lajosnál — **Salgó-Tarjánban:** Grön-
felder M-nél. 10—12

The Premier Cycle Co Ltd.

(Hillman, Herbert és Cooper.) 15—22

Gyárak: **COVENTRY. EGER. DOOS.**

(Anglia.) (Csehország) (b. Nürnberg)

Évi előállítás: 60.000 kerékpár.

Képes árjegyzék: ingyen és bérmentve.